

Tussentijds overzicht

behaalde resultaten

Programma Verduurzaming Bedrijventerreinen Limburg

Inleiding

Bedrijventerreinen vormen een essentieel onderdeel van de Limburgse verduurzamingsopgave. Op deze locaties liggen concrete kansen om gezamenlijk stappen te zetten op het gebied van energie, mobiliteit, circulariteit en klimaatadaptatie. Denk hierbij aan oplossingen voor netcongestie via energiehubs, het benutten van ruimte voor duurzame opwek en het verbeteren van de weerbaarheid tegen hittestress en wateroverlast.

Met het Programma Verduurzaming Bedrijventerreinen (PVB) Limburg wordt invulling gegeven aan deze opgave. Het programma richt zich op het samenbrengen van gemeenten, ondernemers en parkmanagement om zowel organisatorisch als inhoudelijk versnelling te realiseren. Hiermee wordt niet alleen bijgedragen aan de energietransitie, maar ook aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat en een gezonde leefomgeving.

Samenwerking met gemeenten

De betrokkenheid van gemeenten vormt de basis van het programma. In het eerste jaar zijn met alle 31 Limburgse gemeenten gesprekken gevoerd om inzicht te krijgen in de behoeften en kansen op bedrijventerreinen. Hieruit bleek dat 27 gemeenten actief wilden deelnemen aan het programma. Deze gemeenten hebben hun voorkeur uitgesproken voor de projecten die zij opgepakt willen zien worden. Samen met deze gemeenten zijn 41 projecten geselecteerd, verspreid over 67 REBIS¹-genummerde bedrijventerreinen (van de 221 REBIS¹-genummerde bedrijventerreinen in Limburg). Per terrein is gekeken naar de behoefte aan organisatiegraad, energie en klimaat. De geselecteerde projecten zorgen voor een goede geografische spreiding over Noord-, Midden- en Zuid-Limburg. Zie ook de overzichtskaart op pagina 6/7

Aanpak van het programma

De aanpak van PVB Limburg is gebaseerd op twee samenhangende pijlers:

1. **Het versterken van de organisatiegraad** op bedrijventerreinen
2. **Het realiseren van concrete projecten** op het gebied van energie en klimaatadaptatie

Deze gecombineerde aanpak blijkt in de praktijk noodzakelijk: bedrijventerreinen komen pas in beweging wanneer er een concrete aanleiding is, zoals een energieprobleem of een verduurzamingskans. Aan de andere kant, uit de ervaringen komt naar voren dat duurzame resultaten alleen worden bereikt door een combinatie van organisatorische versterking en concrete projecten.

¹ Een REBIS nummer is een uniek identificatienummer dat wordt gebruikt om een specifiek bedrijventerrein of bedrijfslocatie eenduidig te registreren en terug te vinden in een administratief systeem. Eén project kan uit meerdere REBIS-nummers bestaan. Wij meten en registreren de organisatiegraad op basis van REBIS-nummers, omdat dit aansluit bij de landelijke aanpak.

Doelstelling 1

Het verhogen en/of intensiveren van de organisatiegraad ten behoeve van de verduurzaming van deze bedrijventerreinen op minimaal 49 bedrijventerreinen

De eerste doelstelling richt zich op het verhogen of intensiveren van de organisatiegraad op minimaal 49 REBIS-genummerde bedrijventerreinen. Tot en met april 2026 is het programma actief geweest op 67 bedrijventerreinen, variërend van verkennende gesprekken tot daadwerkelijke uitvoering. Niet alle bedrijventerreinen zullen resulteren in een verhoging of intensivering van de organisatiegraad; dit is afhankelijk van de omvang van het terrein en de behoeften en wensen van de gemeente en/of ondernemers. In de periode van juni 2024 tot mei 2026 zijn 22 van deze 67 REBIS-genummerde bedrijventerreinen succesvol afgerond, waarbij de organisatiegraad aantoonbaar is opgezet of versterkt. In het cirkeldiagram 'Organisatiegraad' wordt weergegeven op welke wijze de organisatiegraad is opgepakt binnen de 41 projecten. Daarnaast toont het cirkeldiagram 'Voortgang organisatiegraad' de huidige stand van zaken van deze projecten en het aantal bijbehorende REBIS-nummers waarop dit betrekking heeft. In vergelijking met de landelijke voortgang loopt Limburg hiermee voorop. Landelijk is bij circa 4% van de 1.068 REBIS-genummerde bedrijventerreinen binnen het PVB-programma de aanpak afgerond.

Doelstelling 2

Het realiseren van 10 energie- of klimaatprojecten

Na het versterken van de organisatiegraad zijn op meerdere bedrijventerreinen vervolgstappen gezet richting energieprojecten. Hierbij ligt de nadruk op oplossingen voor netcongestie, zoals energie uitwisselen en collectieve voorzieningen zoals laadinfra. Een energiehubs is een lokaal samenwerkingsverband waarin bedrijven hun energievoorziening gezamenlijk optimaliseren door energie op te wekken, te delen, op te slaan en slim te sturen, gebruikmakend van instrumenten zoals GTO², cable pooling³, directe lijnen, laadpleinen, opslag en energie-uitwisseling.

² Een GTO (Groepstransportovereenkomst) is een overeenkomst waarbij meerdere afnemers samen afspraken maken met een netbeheerder over het gezamenlijke gebruik en transport van elektriciteit op het energienet.

³ Cable pooling is het gezamenlijk gebruiken van één aansluiting op het elektriciteitsnet door meerdere (duurzame) energiebronnen, zoals zon en wind, om efficiënter om te gaan met netcapaciteit.

Op dit moment wordt actief gewerkt aan elf kansrijke energieprojecten die zowel technisch, financieel als organisatorisch perspectief bieden. Daarnaast zijn 13 van de 41 door ons in kaart gebrachte projecten door de betreffende gemeenten ondergebracht bij externe partijen, die deze trajecten verder uitwerken. Het gaat enerzijds om projecten bij grotere en kapitaalkrachtige gemeenten die zelf al budget hadden gereserveerd en reeds gestart waren, en anderzijds om gemeenten die met behulp van organisaties zoals RES en Parkstad de eerste stappen hebben laten zetten door commerciële partijen. Tegelijkertijd zijn 17 van de 41 initiatieven niet voortgezet. In deze gevallen bleek het niet mogelijk om tot een haalbaar project te komen, bijvoorbeeld doordat er onvoldoende voordelen waren voor deelnemende bedrijven (14 projecten) of doordat de overcapaciteit teruggetrokken is (1 project). Ook het ontbreken van een gezamenlijke businesscase of een duidelijk gedeeld probleem speelde hierin een belangrijke rol (3 projecten). Aangezien wij vanuit PVB Limburg in een andere hoedanigheid bij deze projecten betrokken zijn, volgen wij de ontwikkelingen voor eventuele wijzigingen in de vraagstukken rondom energie nauwlettend. Daarnaast wordt de kennis die gedurende het PVB Limburg-project wordt opgedaan systematisch geborgd en blijft deze beschikbaar voor bedrijven die in een later stadium niet alleen energie-, maar ook klimaat- of organisatiegraadprojecten willen initiëren (zie doelstelling 3).

In het cirkeldiagram 'Energieprojecten' wordt een overzicht gegeven van de projectstatus in relatie tot energievraagstukken van de 41 projecten binnen PVB Limburg. De 27% die door PVB Limburg is opgepakt, is daarbij nader uitgesplitst naar het type energiehub dat wordt ontwikkeld.

Gefaseerde aanpak

De aanpak van energieprojecten verloopt gefaseerd en gestructureerd. Allereerst wordt verkend of er sprake is van een concreet probleem of een kans, bijvoorbeeld op het gebied van energiec capaciteit of toekomstige groei. Vervolgens wordt gekeken naar de samenstelling van het bedrijventerrein en de energieprofielen van bedrijven. In samenwerking met netbeheerder Enexis wordt inzicht verkregen in de netstructuur en de mogelijkheden voor samenwerking tussen bedrijven. Op basis hiervan worden kansrijke clusters gevormd van bedrijven met complementaire energiebehoeften. Indien nodig wordt vervolgens aanvullende financiering aangevraagd, bijvoorbeeld via de LUPEH-subsidie, om de haalbaarheid verder te onderzoeken.

De verwachting is dat een deel van de 11 lopende projecten in de verdere uitwerking alsnog zal afvallen, bijvoorbeeld door juridische belemmeringen of technische problemen. Ook kunnen bedrijven afhaken vanwege bijvoorbeeld privacyoverwegingen of vertrek. Tegelijkertijd wordt voorzien dat een aantal projecten zich ontwikkelt tot technisch, organisatorisch en financieel haalbare businesscases tegen het einde van de subsidieperiode. Een positieve ontwikkeling is de intensievere samenwerking met Enexis en de introductie van nieuwe mogelijkheden. Dit vergroot de kansen voor samenwerking, al blijven de randvoorwaarden voor het realiseren van energiehub complex en slechts in specifieke situaties toepasbaar.

Collectieve laadinfrastructuur kansrijk

Op dit moment ligt de grootste concrete kans bij de ontwikkeling van collectieve laadinfrastructuur. Steeds meer bedrijven stappen over op elektrische voertuigen, waaronder ook zwaar transport, maar beschikken individueel niet over voldoende netcapaciteit om deze ontwikkeling te faciliteren. Door samenwerking tussen bedrijven kunnen beschikbare capaciteiten beter worden benut, wat directe meerwaarde biedt.

Klimaatadaptatie

Naast dat we bij elk van de 41 projecten hebben onderzocht of er energie vraagstukken speelden, hebben we als vervolg stap ook geïnventariseerd of er concrete vraagstukken op het gebied van klimaatadaptatie aanwezig waren. Voor een groot deel van de projecten waar PVB Limburg aan werkt, is echter nog geen concrete klimaatadaptatievraag geformuleerd (29 van de 41 projecten). Momenteel zijn er zeven projecten op het gebied van klimaatadaptatie in uitvoering. Daarnaast zijn er drie projecten die via andere budgetten worden gefinancierd. Hoewel de interesse in vergroening en klimaatmaatregelen de afgelopen periode duidelijk is toegenomen, blijft de daadwerkelijke uitvoering achter. De belangrijkste oorzaak hiervan is het ontbreken van (co)financiering voor fysieke maatregelen. Hierdoor blijven initiatieven regelmatig steken in de planvormingsfase en worden ze nog onvoldoende vertaald naar concrete realisatie. In het cirkeldiagram 'Klimaatprojecten' wordt de projectstatus in relatie tot klimaat vraagstukken van de 41 projecten binnen PVB Limburg weergegeven.

Doelstelling 3

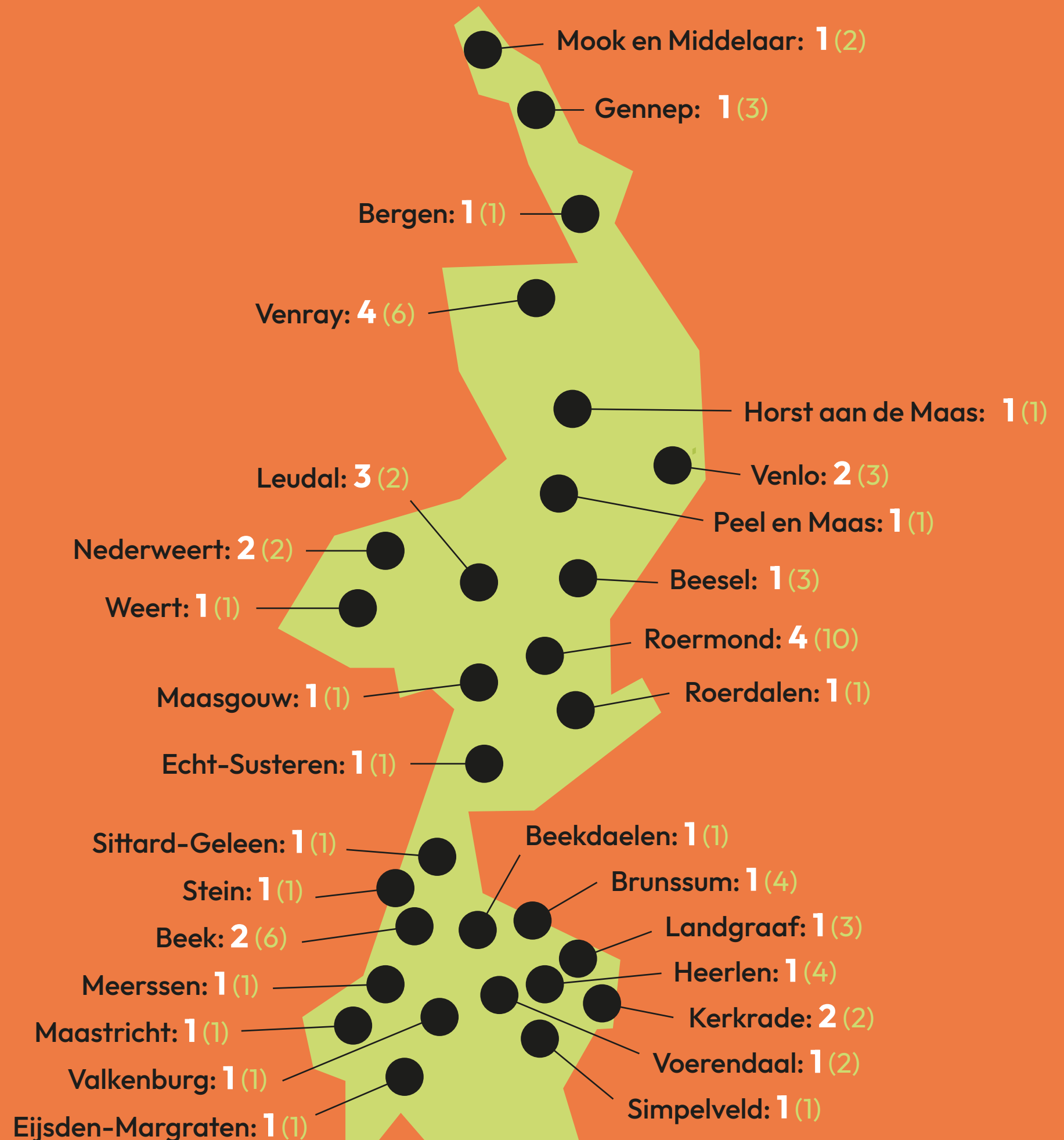
Invulling geven aan een Limburgs kennis- en expertisecentrum rondom verduurzaming van Limburgse bedrijventerreinen.

Een belangrijk onderdeel van het programma is de ontwikkeling van een kennis- en expertisecentrum rondom de verduurzaming van bedrijventerreinen. In de afgelopen periode is hierin een stevige basis gelegd. Er is een kennisplatform opgezet waarin informatie, ervaringen en best practices worden gedeeld. Daarnaast zijn diverse informatiebijeenkomsten georganiseerd voor gemeenten, ondernemers en andere betrokken partijen.

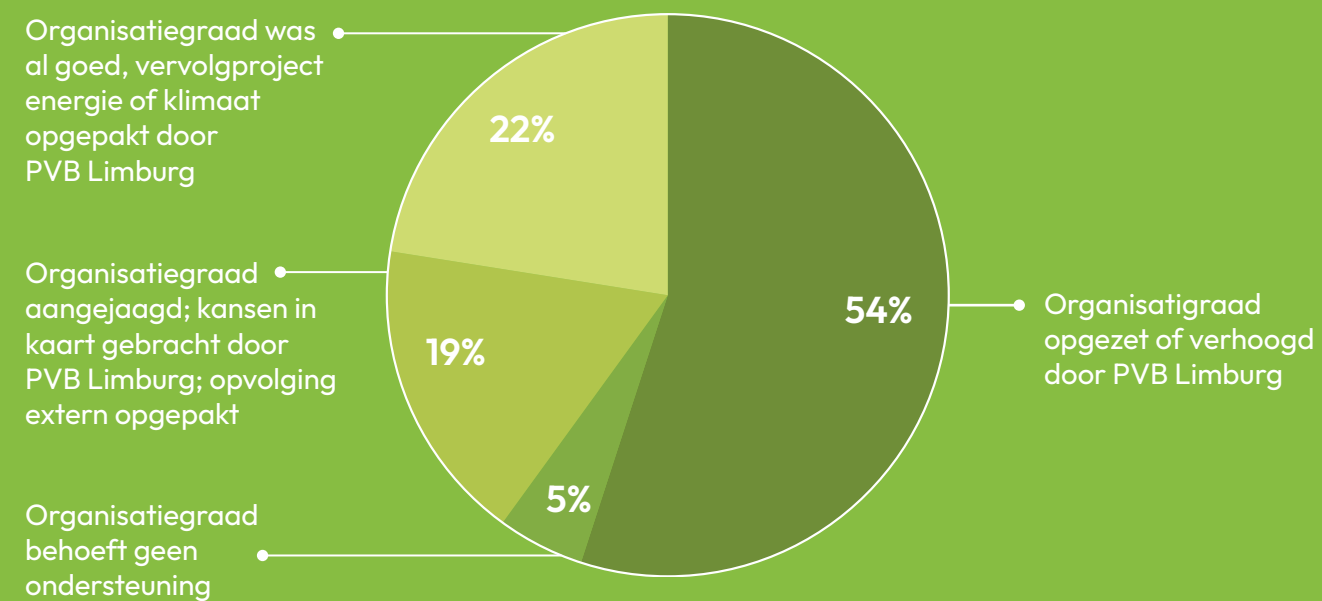
De kennisopbouw is sterk praktijkgericht en wordt gevoed door de ervaringen die op de bedrijventerreinen zelf worden opgedaan. Door deze kennis actief te delen, ontstaat een groeiend netwerk van partijen die elkaar weten te vinden en versterken. Dit draagt bij aan een steeds beter onderbouwde en effectievere aanpak van verduurzaming op bedrijventerreinen in Limburg.

website: shiftlimburg.nl/programma/pvblimburg

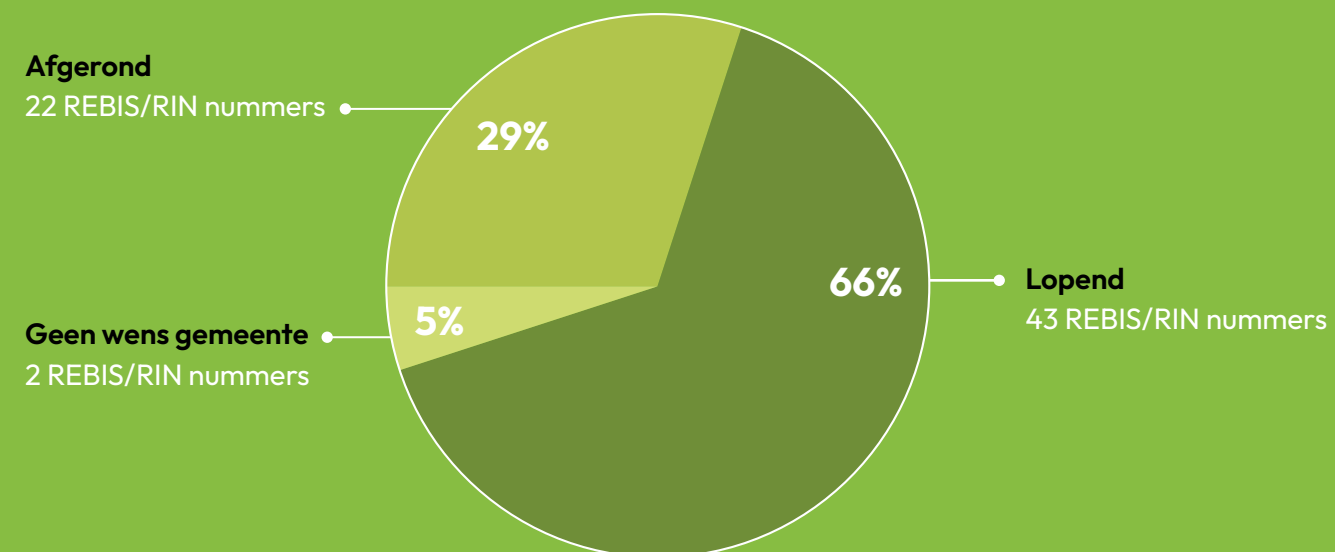
Projecten waar PVB Limburg actief is

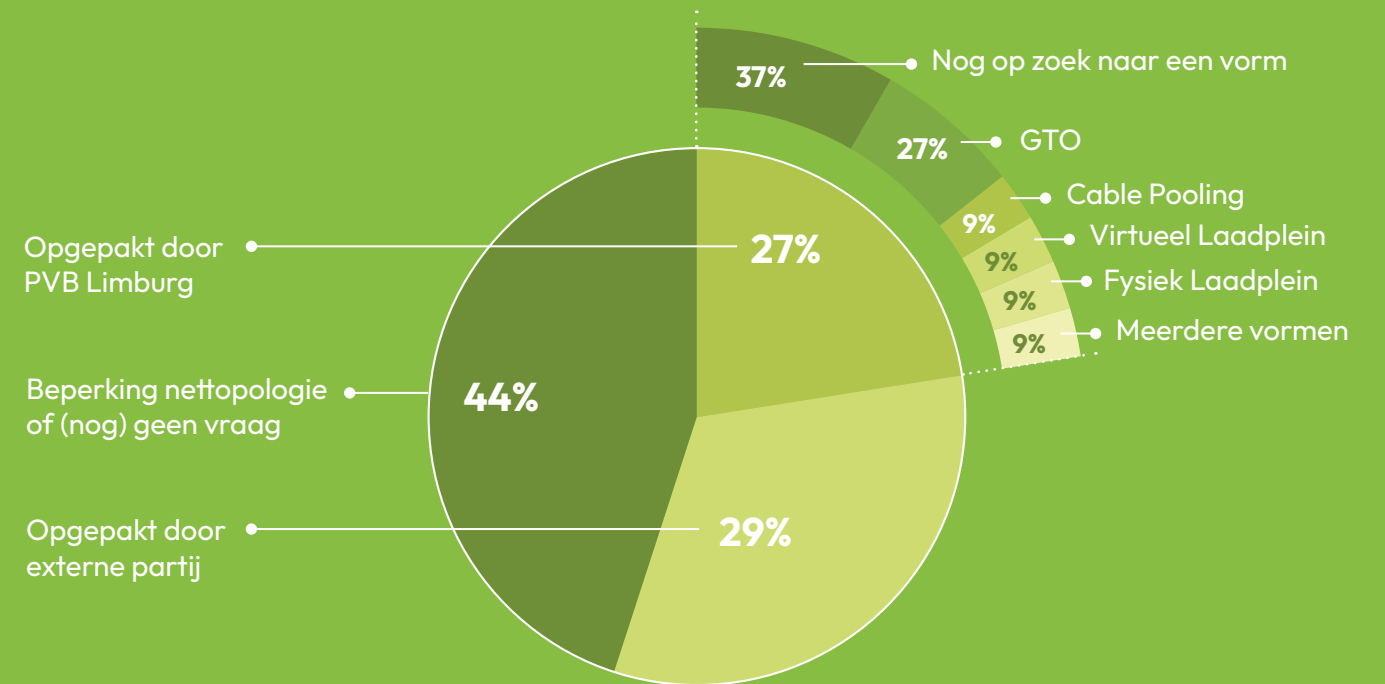
1. Organisatiegraad

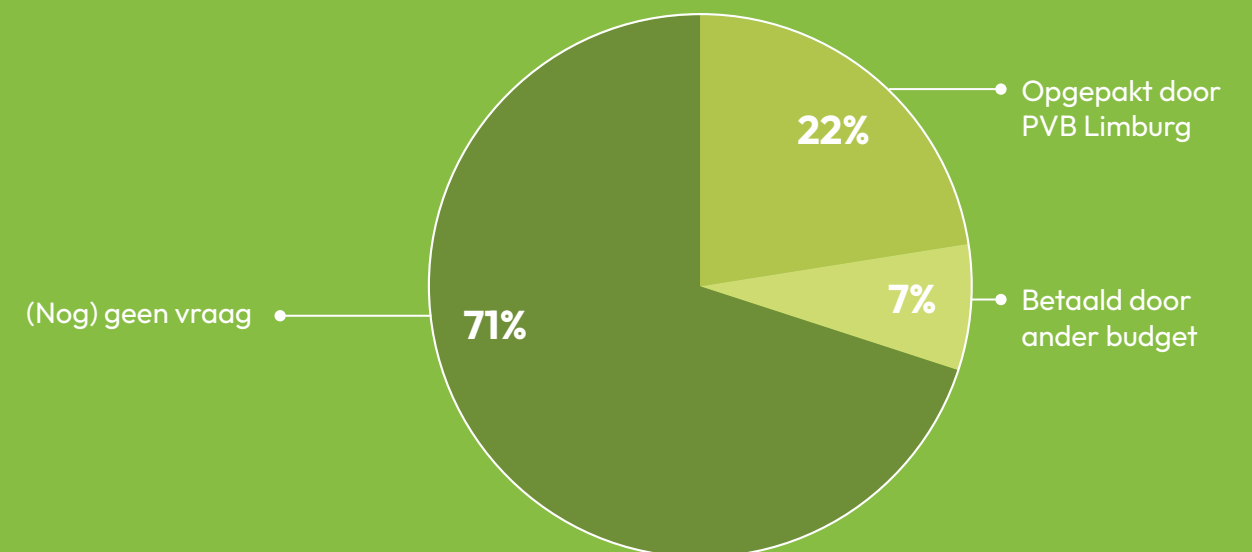
2. Voortgang organisatiegraad

3. Energieprojecten

4. Klimaatprojecten

100% = 41 projecten

Belangrijkste leerpunten

De uitvoering van het programma heeft geleid tot een aantal duidelijke inzichten:

- Organisatiegraad en inhoudelijke opgaven zijn onlosmakelijk verbonden
- In de praktijk blijkt dat kleinere gemeenten door beperkte middelen en expertise vaker behoefte hebben aan gerichte ondersteuning en uitvoeringskracht, terwijl bij grotere gemeenten de nadruk ligt op aanvullende ondersteuning van bestaande initiatieven.
- Veel bedrijven zijn zich onvoldoende bewust van toekomstige energietekorten
- Individuele gesprekken met bedrijven versnellen bewustwording en actie
- Energiehubs kunnen netcongestie voorkomen, maar zijn slechts in specifieke en daardoor beperkte situaties realiseerbaar
- Collectieve laadinfra biedt momenteel de grootste kans voor energiehubs
- Voor vergroening is het gebrek aan financiering de grootste belemmering
- Het realiseren van een energiehub is complex en tijdrovend. Zowel juridische, technische als organisatorische vraagstukken maken de ontwikkeling van energiehubs een langdurig en ingewikkeld proces
- Energiehubs zijn alleen haalbaar onder specifieke randvoorwaarden. Belemmeringen zoals een ontbrekende businesscase, technische beperkingen, nettopologie, financiering, juridische kaders, onvoldoende samenwerking, geen complementaire energieprofielen, en gebrek aan noodzaak maken realisatie vaak niet mogelijk

Conclusie en vooruitblik

Het Programma Verduurzaming Bedrijventerreinen Limburg ligt op koers. De samenwerking met gemeenten is stevig verankerd, de organisatiegraad neemt aantoonbaar toe en er ontstaan steeds meer concrete projecten. In de komende periode verschuift de focus van het programma van organiseren naar realiseren en opschalen. Hierbij ligt de nadruk op het daadwerkelijk uitvoeren van projecten en het verzilveren van de opgebouwde samenwerkingen en inzichten.

